T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/266
KARAR NO : 2020/270
KARAR TR : 27/04/2020

ÖZET: Sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı **:** A.Sigorta A.Ş
Vekilleri **:** Av. H. B. Av. E. C.
Davalı **:** Kartal Belediye Başkanlığı
Vekilleri **:** Av. B.Y. Av. G.Ö.

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Davacı sigorta şirketine kasko poliçesi ile sigortalı olan 34 U... plaka sayılı aracın 27.10.2013 tarihinde İstanbul İli Kartal İlçesi Doğu Caddesi Yağmurlu Sokak NO:14 adresi önünde seyir halinde iken yol yapım çalışmalarından dolayı yol ortasında açılan ve açık unutulan ve hiç bir önleyici işaret konulmadan açık unutulan çukura düşmesi nedeniyle meydana geldiği ileri sürülen hasar nedeniyle sigorta bedeli olarak ödenen 3.886,00 TL hasar tazminatının 22.11.2013 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İstanbul 2. İdare Mahkemesinin 26.11.2014 gün ve E:2014/795 K:2014/2389 sayılı dosyada "davanın kabulüne ilişkin kararı, "davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerektiği" gerekçesiyle İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü Kurul Başkanlığı'nın 22.05.2015 tarih ve E:2015/10491, K:2015/11332 sayılı kararı ile bozularak mahalline iade edilmiştir.

İSTANBUL 2. İDARE MAHKEMESİ 09.12.2015 gün ve E:2015/2146 K:2015/2286 sayılı dosyada bu kez"...2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanunla değişik 110. maddesinde, "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanlar dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları adli yargıda görülür." hükmü yer almaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacı şirkete kasko poliçesiyle sigortalı olan 34 U... plakalı aracın 27.10.2013 tarihinde İstanbul İli, Kartal İlçesi, Doğu Caddesi, Yağmurlu Sokak No: 14 adresi önünde seyir halinde iken yol yapım çalışmalarından dolayı yol ortasında açılan ve hiç bir önleyici işaret konulmadan açık unutulan çukura düşmesi nedeniyle meydana geldiği ileri sürülen hasara ilişkin 27.10.2013 tarihli trafik kazası tespit tutanağında, yolun bakım ve onarımından sorumlu olan davalının yol kusuruna ait işaretleme yapmadığı ve kazanın yoldan kaynaklanan kusurdan meydana geldiğinin belirtildiği, aynı tutanakta ayrıca yolun ortasında sivri şekilde etrafı kazılan bir çukur bulunduğu, bu çukurun tehlike arz ettiği ve kazaya neden olduğu, araç sürücüsünün kusurunun bulunmadığı, yolun yapımından sorumlu kuruluşun asli kusurlu olduğu, aracın ön ve alt kısımlarının ve hava yastıklarının hasarlı olduğunun belirtildiği, davacı şirket tarafından sigortalanan araç üzerinde oluşan zararın tespiti amacıyla yaptırmış olduğu 31.10.2013 tarih ve 2013/1492 sayılı ekspertiz raporunda söz konusu araçta hasar toplamının 3.887,18TL olduğunun belirlenerek anılan miktarın sigortalısına ödendiği, bunun üzerine davacı şirket tarafından sigortalısına ödenen zararın, idarenin hizmet kusurundan kaynaklandığı öne sürülerek olay tarihi itibariyle yürürlükte bulunan Türk Ticaret Kanununun 1301.maddesinde düzenlenen "Halefiyet" kuralı gereğince tazmini istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmakta olup, 2918 sayılı Kanunun gerek zararın oluştuğu, gerek davanın açıldığı tarihte yürürlükte bulunan 110.maddesinde yer alan açık "görev kuralı" karşısında, trafik kazasından kaynaklanan bu sorumluluk davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle;2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine " dair verdiği karar, itiraz ve karar düzeltme başvurularının İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 4. Kurulunca reddedilerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez benzer istemle adli yargıda dava açmıştır.

İstanbul (Anadolu) 16. Asliye Hukuk Mahkemesinin 09/05/2017 Tarih, 2016/270 Esas ve 2017/149 K. sayılıdosyada davanın kabulüne dair kararı, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesinin 07/02/2019 Tarih, 2017/1549 Esas ve 2019/196 K. sayılı kesin kararı ve "..meydana gelen kazada hizmet kusuruna dayanıldığı, hizmet kusuru nedeniyle oluşan eylemde ise yargı yolunun idari yargı olduğu anlaşıldığından yargı yolu yönünden davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiği" gerekçesiyle kaldırılarak dosya mahalline iade edilmiştir.

İSTANBUL (ANADOLU) 16. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ 17.06.2019 gün, E:2019/57, K:2019/245 sayılı dosyada "davalı idarenin sorumluluğunda bulunan yolda yapılan yapım çalışmaları sırasında yol

ortasında bulunan ve açık unutulan kazıya düşme sonucunda meydana gelen kazada hizmet kusuruna dayanıldığı, hizmet kusuru nedeniyle oluşan eylemde ise yargı yolunun idari yargı olduğu" gerekçesiyle "yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile 6100 sayılı HMK 'nun 114/1 -b ve 115/2 maddeleri uyarınca davanın usulden reddine" dair verdiği karar, istinaf başvurusunun kesin olarak reddedilmesiyle 12/12/2019 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan kesinleşmiş görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle İstanbul (Anadolu) 16.Asliye Hukuk Mahkemesine verdiği dilekçeyle Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasını talep etmiş olmakla, dava dosyaları 17.03.2020 tarih ve E:2019/57 esas sayılı üst yazısı ile Mahkememize gönderilmiş olup, 26.03.2020 tarihinde kayda girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suat ARSLAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 27.04.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının idari yargı dosyası ile beraber 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine adli yargı yerince Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava; davalı Belediyenin sorumluluk alanındaki yolda meydana gelen ve davacı şirket tarafından sigortalanan aracın hasar görmesiyle sonuçlanan kaza sebebiyle ödenen hasar bedelinin rücuen tazmini istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan

tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda,2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini isteniyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, İstanbul (Anadolu) 16. Asliye Hukuk Mahkemesinin 27/06/2019 gün ve E:2019/57, K:2019/245 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, İstanbul (Anadolu) 16. Asliye Hukuk Mahkemesinin 27/06/2019 gün ve E:2019/57, K:2019/245 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.04.2020 gününde, üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Suat
DURSUN	BOZER	AKSU	ARSLAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

İdarenin kendi kuruluş kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlama şeklinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karşısında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum. 27.04.2020

ÜYE
Ahmet ARSLAN